

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 82/2019-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. októbra 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátskou kanceláriou URBAN FALATH GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, ktorou namietajú porušenie čl. 1 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v spojení s čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 6 C 27/2018 z 5. marca 2019, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. marca 2019 doručená ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“, ďalej spolu aj „sťažovatelia“), zastúpených advokátskou kanceláriou URBAN FALATH GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, ktorou namietajú porušenie čl. 1 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a s čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 C 27/2018 z 5. marca 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovatelia sú stranou v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 C 27/2018 v procesnom postavení žalobcov. Žalobou z 28. marca 2018 sa sťažovatelia ako žalobcovia v 1. a 2. rade spoločne so žalobcami v 3. až 9. rade v konaní o ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka domáhali uplatnenia svojich zákonných nárokov proti poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti – obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), z titulu náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcom v príčinnej súvislosti so smrťou nebohej [REDAKOVANÉ] – dcéry sťažovateľov.

3. Žalobou doručenou okresnému súdu 4. apríla 2018 sa žalobcovia v 1. až 9. rade domáhali uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť z titulu ochrany osobnosti a náhrady

nemajetkovej ujmy sťažovateľom sumu po 50 000 €, žalobcom v 3., 4. a 8. rade sumu po 15 000 €, žalobcom v 5. a 6. rade sumu po 10 000 € a žalobcom v 7. a 9. rade sumu po 5 000 €.

4. Uznesením č. k. 6 C 27/2018-38 z 20. júna 2018 okresný súd zastavil konanie vo veci žaloby proti žalobcom v 3. až 9. rade pre nezaplatenie súdneho poplatku.

5. Sťažovatelia ako žalobcovia sa podaním zo 16. januára 2019 vyjadrili k meritu veci a zároveň navrhli pripustenie zmeny žaloby. Zmenou žaloby sťažovatelia požadovali, aby vo veci konajúci súd medzitýmnym rozsudkom určil, že

- nárok sťažovateľky z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, čo sa týka právneho základu, proti žalovanému je daný (výrok I),
- žalovaný je povinný sťažovateľke nahradiť trovy konania v rozsahu 100 % (výrok II),
- nárok sťažovateľa z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, čo sa týka právneho základu, proti žalovanému je daný (výrok III),
- žalovaný je povinný sťažovateľovi nahradiť trovy konania v rozsahu 100 % (výrok IV).

6. Sťažovatelia zároveň zmenou žaloby požadovali, aby vo veci konajúci súd po nadobudnutí právoplatnosti medzitýmneho rozsudku vyhlásil konečný rozsudok, ktorým by žalovaný bol zaviazaný k povinnosti

- zaplatiť sťažovateľke z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 120 000 € (výrok I)
- zaplatiť sťažovateľovi z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 120 000 € (výrok II),
- zaslať sťažovateľke a sťažovateľovi písomné ospravedlnenie (výrok III),
- nahradiť sťažovateľke trovy konania v rozsahu 100 % (výrok IV) a
- nahradiť sťažovateľovi trovy konania v rozsahu 100 % (výrok V).

7. Na prvom pojednávaní, ktoré sa vo veci uskutočnilo 5. marca 2019, okresný súd *«bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia vyhlásil uznesenie... „Súd nepripúšťa zmenu žaloby žalobcu uvedenú v podaní zo dňa 16.01.2019.“»*.

8. Podľa sťažovateľov je napadnuté uznesenie okresného súdu nezákonné a ústavne nonkonformné, keďže ním okresný súd rozhodol o nepripustení zmeny žalobného návrhu bez bližšieho skutkového či vecného a právneho odôvodnenia a *„ani len všeobecným formalistickým spôsobom neodkázal na zákonné ustanovenia“*. Podľa názoru sťažovateľov z § 143 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) vyplývajú negatívne vymedzené podmienky, za splnenia ktorých príslušný súd nepripustí zmenu žaloby, a tieto neboli vo veci sťažovateľov naplnené.

9. V zmysle citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku vo veci konajúci súd nepripustí zmenu žaloby v prípade, ak by výsledky doterajšieho dokazovania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe alebo ak by na konanie o zmenenej žalobe bol vecne a kauzálne príslušný iný súd. Sťažovatelia v tomto kontexte zdôrazňujú, že v čase podania návrhu na zmenu žaloby nebolo nariadené žiadne pojednávanie, a teda neprebehlo ani žiadne dokazovanie. Jedinou procesnou aktivitou okresného súdu v čase podania návrhu na zmenu žaloby bolo predvolanie strán sporu na pojednávanie. Rovnako by pripustením zmeny žaloby podľa sťažovateľov nedošlo ani k zmene vecnej a kauzálnej príslušnosti súdu.

10. Zdôraznením skutočnosti, že (ne)pripustenie zmeny žaloby nemôže spočívať na voľnej úvahe súdu a súd má povinnosť návrhu vyhovieť, ak je preukázané, že nemožno na daný prípad aplikovať § 143 CSP, sú sťažovatelia toho názoru, že napadnuté uznesenie okresného súdu je v rozpore so zákonom a ústavou.

11. Sťažovatelia ďalej namietajú, že okresný súd neuplatnil pri aplikácii ustanovení Civilného sporového poriadku ani test proporcionality pozostávajúci v užšom slova zmysle z testu vhodnosti, testu nevyhnutnosti a testu primeranosti a bez splnenia zákonných predpokladov a podmienok nepripustil zmenu žaloby žalobcov.

12. Arbitrárnosť napadnutého uznesenia okresného súdu spočíva podľa sťažovateľov v absencii akéhokoľvek odôvodnenia a okresný súd „žiadnym spôsobom neozrejmil/nešpecifikoval svoje myšlienkové pochody v dôsledku čoho, tak sťažovatelia môžu hľadať odpovede na nastolenú problematiku akurát tak v rovine dohadov, domnienok, či v rovine svojich úvah.“.

13. Na podklade uvedených skutočností sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie čl. 1 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 listiny, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa čl. 47 charty a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, napadnuté uznesenie okresného súdu zruší a prikáže okresnému súdu vo veci znovu konať a rozhodnúť. Sťažovatelia zároveň požadujú náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. V súlade s čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je

s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

17. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

18. V súlade s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

19. V súlade s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

20. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

21. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

22. V súlade s čl. 2 ods. 2 listiny štátnu moc možno uplatňovať iba v prípadoch a v medziach ustanovených zákonom, a to spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

23. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 36 ods. 1 listiny) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

24. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

25. V súlade s čl. 47 charty každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

26. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy.

27. V judikatúre ústavného súdu sa taktiež stabilne zdôrazňuje, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (I. ÚS 214/09).

28. K reálnemu uplatneniu právomoci ústavného súdu rozhodnúť o porušení základných práv a slobôd v zmysle čl. 127 ústavy môže vzhľadom na princíp subsidiarity dôjsť len vtedy, ak všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci svojím právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom v konkrétnej veci poruší základné práva alebo slobody, a to až po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov nápravy, ktoré zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv a slobôd účinne poskytuje.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľov

29. Ústavný súd v záujme zistenia skutočností rozhodujúcich pre posúdenie veci vyzval podaním z 28. mája 2019 okresný súd na vyjadrenie sa k ústavnej sťažnosti.

30. Predsedníčka okresného súdu podaním sp. zn. Spr 646/2019 z 22. júla 2019 v podstatnom k hlavným argumentom sťažovateľov zdôraznila, že *„stručné zdôvodnenie nepripustenia zmeny žaloby vyplýva len zo zvukovej nahrávky. Vzhľadom na to, že s poukazom na § 355 odsek 2, § 357 zák. č. 160/2015 Civilný sporový poriadok... voči uzneseniu o nepripustení zmeny žaloby nie je prípustný opravný prostriedok, nebolo predmetné uznesenie podľa § 235 odsek 2 CSP písomne vyhotovené a písomne zdôvodnené. Z týchto dôvodov, čo sa týka formy samotného rozhodnutia, nedostatok jeho písomného vyhotovenia a neuvedenie zdôvodnenia nespôsobuje jeho nezákonnosť.“*.

31. K námietke týkajúcej sa nesprávneho vyhodnotenia splnenia podmienok na pripustenie zmeny žaloby predsedníčka okresného súdu uviedla, že s prihliadnutím na *„žalovaný výrok v pôvodnej žalobe a v navrhovanej zmene petitu žaloby ako aj skutočnosť, že do času doručenia zmeny žaloby boli zo strany súdu vykonávané len úkony týkajúce sa poplatkovej povinnosti a úkony podľa § 167 CSP... zrejme boli splnené zákonné podmienky na pripustenie zmeny žaloby.“*.

32. K vyjadreniu predsedníčky okresného súdu zaujali stanovisko sťažovatelia, ktorí v podaní doručenom ústavnému súdu 28. septembra 2019 v podstatnom uviedli, že trvajú na dôvodnosti podanej ústavnej sťažnosti a zároveň aj na argumentácii v nej uvedenej.

33. Sťažovatelia si súčasne uplatňujú nárok na náhradu trov konania v sume 845,22 € a žiadajú, aby ústavný súd vo veci rozhodol prednostne.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

34. Sťažovatelia v konaní pred ústavným súdom prezentujú dve podstatné námietky. Prvou námietkou argumentujú, že napadnuté uznesenie okresného súdu, ktoré bolo vyhlásené na pojednávaní o nepripustení zmeny žaloby, je arbitrárne a ústavne neudržateľné, keďže mu chýba akékoľvek odôvodnenie. V tejto súvislosti zdôrazňujú, že okresný súd nevydal vo veci návrhu na zmenu žaloby rozhodnutie, ktoré by skutkovo, vecne či právne odôvodnil. Druhou podstatnou námietkou sťažovatelia namietajú, že zákonné podmienky pre nepripustenie zmeny žaloby neboli splnené.

35. Sťažovatelia v bode 77 ústavnej sťažnosti zdôrazňujú, že proti uzneseniu súdu prvej inštancie o pripustení či nepripustení zmeny žaloby nie je prípustné odvolanie, preto zastávajú názor, že právomoc ústavného súdu je daná.

36. Podľa § 355 ods. 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

37. V súlade s § 357 CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o a) zastavení konania, b) odmietnutí podania vo veci samej, c) odmietnutí žaloby na obnovu konania, d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a § 335 ods. 1, f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností, okrem odôvodnenia, g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku, h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku, j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia, k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva, l) zabezpečení dôkazného prostriedku, m) nároku na náhradu trov konania, n) prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164, o) návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia.

38. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že... b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

39. V súlade s § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

40. Podľa § 389 ods. 2 CSP ak sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 2, odvolací súd zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej a zároveň zruší aj právoplatné uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo.

41. Zmenou žaloby sa uplatňuje dispozičná zásada civilného procesu, keď žalobca ako *dominus litis* sám určuje, akého nároku sa na podklade tvrdeného skutkového stavu žalobou domáha. Z citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 CSP *a contrario*) vyplýva neprípustnosť odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie o (ne)pripustení zmeny žaloby. Aj napriek uvedenému však nová právna úprava obsiahnutá v § 365 ods. 2 CSP vzťahuje vady podľa § 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP aj na právoplatné uznesenia súdu prvej inštancie, ktoré predchádzali vydaniu rozhodnutia vo veci samej. Za predpokladu, že vada predmetného uznesenia, resp. vada konania, ktoré predchádzalo vydaniu tohto uznesenia, je daná a zároveň je daný aj jej vplyv na meritórne rozhodnutie súdu prvej inštancie, odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 2 CSP zruší predmetné uznesenie, ako aj rozhodnutie meritórne.

42. Prvou podstatnou námietkou sťažovatelia namietajú postup súdu prvej inštancie, ktorý v predmetnej veci nevydal rozhodnutie, ktoré by skutkovo, vecne či právne akýmkoľvek spôsobom odôvodnil, takže rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie.

43. Rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre neustále pripomína, že jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru a tiež čl. 46 ods. 1 ústavy, je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Jeho obsahom je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („*fairness*“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (m. m. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležité odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

44. Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre vzťahujúcej sa na interpretáciu čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že toto ustanovenie dohovoru zaväzuje súd uviesť dôvody svojho rozhodnutia a rozsah tejto povinnosti sa môže líšiť v závislosti od povahy rozhodnutia. Vzhľadom na nevyhnutnosť prihliadať *inter alia* na rôznorodosť vyjadrení strán sporu a procesnoprávne predpisy platné v tom-ktorom štáte môže byť otázka posúdenia porušenia povinnosti všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dôvody vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru posúdená len s prihliadnutím na okolnosti prípadu (rozsudok ESLP vo veci Torija v. Španielsko z 9. 12. 1994, *Annuaire*, č. 303-B, ods. 29).

45. Odvolací dôvod obsiahnutý v § 365 ods. 1 písm. b) CSP je v zásade totožný s dovolacím dôvodom obsiahnutým v § 420 písm. f) CSP. Z uvedeného dôvodu je pod nesprávnym procesným postupom súdu v zmysle oboch ustanovení Civilného sporového poriadku potrebné rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia,

na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní a pod. (pozri k tomu uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017).

46. S prihliadnutím na už citovanú judikatúru EŠLP a ústavného súdu, ako aj rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ústavný súd konštatuje, že v konkrétnych okolnostiach veci sťažovatelia, pokiaľ sa domnievajú, že napadnuté uznesenie okresného súdu, ktoré bolo vyhlásené na pojednávaní 5. marca 2019, je arbitrárne, keďže mu chýba akékoľvek odôvodnenie, takže je prejavom svojvôle okresného súdu, a tým aj nepreskúmateľné, majú k dispozícii účinný opravný prostriedok v podobe odvolania smerujúceho proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým sa môžu domáhať zrušenia napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie. Za uvedenej situácie je uplatnenie právomoci ústavného súdu vo veci ústavnej sťažnosti ešte pred samotným meritórnym rozhodnutím okresného súdu a jeho prípadným preskúmaním odvolacím súdom vylúčené.

47. Keďže už vo vzťahu k prvej námietke nie je daná právomoc ústavného súdu, táto nemôže byť daná ani vo vzťahu k druhej námietke, ktorou sťažovatelia namietajú vecné posúdenie nepripustenia zmeny žaloby. Navyše druhej námietke zjavne chýba ústavnoprávny rozmer, ktorý je pre relevantnosť jej preskúmania ústavným súdom nevyhnutný.

48. Už len pre úplnosť ústavný súd k nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 477/2014 z 28. októbra 2014, na ktorý sťažovatelia poukazujú a ktorým došlo k vysloveniu porušenia práv zaručených ústavou a dohovorom uznesením súdu prvej inštancie, ktorý nepripustil rozšírenie pôvodnej žaloby, zdôrazňuje, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, ako aj samotného ústavného súdu nebola platná a účinná právna úprava obsiahnutá v Civilnom sporovom poriadku (predovšetkým § 365 ods. 2 v spojení s § 389 ods. 2 CSP). Citovaná právna úprava až s účinnosťou od 1. júla 2016 umožňuje odvolací dôvod vzťahnúť aj na právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie vydané pred meritórnym rozhodnutím.

49. Na podklade všetkých uvedených skutočností ústavný súd v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

50. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti stratilo rozhodovanie o ďalších návrhoch uplatnených v ústavnej sťažnosti svojej opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2019

Miroslav D U R I Š
predseda senátu